(1305) "मृड क्षोदे" (IX-क्र्यादिः-1516. सक. सेट्. पर.)

'मृड सुखे चेति केचित्।' इति मा. धा. वृत्तिः। '—सुखने' इति क्षीरस्वामी, पुरुषकारश्च। तत्र (पुरुषकारे श्लो. 87) "अन्ये.....क्षोदे, मृड सुखने च" इति पठन्ति इति।

'मृडेर्मृड्णाति सुखने तत्रैव मृडतीति शे॥' (श्लो. 87) इति देवः।

मर्डकः-र्डिका, मर्डकः-र्डिका, मिमर्डिषकः-षिका, मरीमृडकः-डिका; मर्डिता-त्री, मर्डयिता-त्री, मिमर्डिषिता-त्री, मरीमृडिता-त्री; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि तौदादिकतृपतिवत् (772) ज्ञेयानि। [1]मृड्णन्-ती-न्ती, व्यतिमृडाणः, [2]मृडीकम्-मृडङ्कणः, इमानि रूपाणि अस्य धातोः विशेषः।

(1306) "मृण हिंसायाम्" (VI-तुदादिः-1331. सक. सेट्. पर.)

मर्णकः-र्णिका, मर्णकः-र्णिका, मिमर्णिषकः-षिका, मरीमृणकः-णिका; मर्णिता-त्री, मर्णयिता-त्री, मिमर्णिषिता-त्री, मरीमृणिता-त्री; इत्यादीनि सर्वाणि रूपाणि प्रातिस्विकरूपाणि विना तानादिकतर्णोतिवत् (766) बोध्यानि। [3]मृणालम्।

(1307) "मृद क्षोदे" (IX-क्र्यादिः-1515. अक. सेट्. पर.) [अ]

'क्षोदनम्=सञ्चूर्णनम्' इति धा. का. (3-10)।

मर्दकः-र्दिका, मर्दकः-र्दिका, मिमर्दिषकः-षिका, मरीमृदकः-दिका; मर्दिता-त्री, मर्दयिता-त्री, मिमर्दिषिता-त्री, मरीमृदिता-त्री; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि तौदादिकतृपतिवत् (772) ज्ञेयानि। क्विपि-

---

1. शतरि, 'क्र्यादिभ्यः श्ना' (3-1-81) इति श्ना विकरणप्रत्ययः। 'श्नाऽभ्यस्तयोरातः' (6-4-112) इत्याकारलोपे णत्वे च रूपम्।

2. 'मृडः कीकन् कङ्कणौ' (द. उ. 10-11) इति कीकन् कङ्कणः इत्येतौ प्रत्ययौ भवतः। मृडीकम्=हिरण्यम्। मृडङ्कणः=शिशुः।

3. 'तमिबिडिबिलिमृणि—' (द. उ. 8-115) इत्यादिना कालच्प्रत्यये रूपम्। मृणालम्=बिसम्।

[अ] क्वचित् सिद्धान्तकौमुद्यां 'मृद मर्दने' इति भ्वादिष्वपि (767) पठ्यते। वस्तुतस्तत्र 'म्रद—' इति भाव्यम् इत्याशयेनास्माभिर्नायं विलिखित इति ज्ञेयम्।